

EL MUSEU EPISCOPAL DE VIC i l'obra de Ramon de Mur

Josep M. Trullén

L'any 1891 quan es va inaugurar el Museu Arqueològic Artístic Episcopal de Vic el nucli essencial de la col·lecció de pintura medieval del Museu es pot dir que ja estava del tot format. De les quatre obres del MEV atribuïdes actualment a Ramon de Mur, tres d'elles -les taules del retaule de Guimerà, els compartiments de la predel·la provinent de Glorieta, i la taula amb la presentació de Jesús al Temple - s'exposaren al Museu des de la seva inauguració, mentre que la tauleta amb la figura de sant Esteve va ingressar al Museu l'any 1918. Va ésser el bisbe Morgades al costat del canonge Collell qui en els anys previs a la inauguració va aconseguir reunir a Vic aquesta extraordinària col·lecció.

Les primeres referències de caràcter científic relacionades amb aquestes obres es varen publicar al *"Catálogo del Museo Arqueológico Artístico-Episcopal"*, publicat a Vic l'any 1893 (1). Aquest catàleg el va redactar en gran part el jove seminarista Josep Gudiol i Cunill el qual hauria d'esdevenir a partir de l'any 1898 el nou conservador del Museu Episcopal de Vic. La descripció de les taules del retaule de Guimerà es centra bàsicament en la seva iconografia i no s'identifica encara la seva atribució amb la personalitat de Ramon de Mur. Pel que fa a la seva cronologia es situa a finals del segle XIV. Els compartiments del retaule amb les figures de sant Joan Evangelista, santa Llúcia i santa Bàrbara també se situen cronològicament a finals del segle XIV. En canvi el fragment de taula amb la presentació de Jesús al Temple, tampoc atribuïda a Ramon de Mur en aquesta època, s'inclou cronològicament dintre de la pintura del Renaixement a principis del segle XVI.

A finals del segle XIX les sales del Museu Episcopal estaven situades al sobreclaustre de la Catedral de Vic i comunicaven amb les dependències del Palau Episcopal. Certament la manca d'alçada d'aquestes dependències no els va permetre exposar el retaule de Guimerà amb tota seva majestuositat. El mateix passava amb el gran retaule de Santa Clara de Vic de Lluís Borrassà. Aquests dos retaules però s'exposaren desmuntats ocupant gran part de la sala nou formant el nucli principal de la col·lecció de pintura gòtica.

L'any 1918 es va ingressar al Museu el petit compartiment amb la figura de sant Esteve amb el qual es completa el conjunt de les quatre obres atribuïdes actualment a Ramon de Mur conservades al Museu Episcopal.

L'any 1921 Adolf Mas va realitzar un reportatge fotogràfic sobre el Museu Episcopal en el qual es pot veure la presentació museogràfica de les taules del retaule de Guimerà el qual es va mantenir pràcticament igual fins que l'any 1948 el doctor Junyent va inaugurar les noves dependències del Museu al Col·legi de Sant Josep.(Fotografia 1) Aquesta nova presentació museogràfica tampoc va aconseguir exposar el retaule en la seva disposició original per manca d'alçada de les sales del Col·legi. Malgrat aquest problema les taules d'aquest retaule s'exposaren en una sala pràcticament monogràfica després de l'exposició de les obres de la pintura catalana d'estil italo gòtic. (Fotografia 2). En aquesta època la relació de Josep Gudiol i Ricart amb el Museu Episcopal de Vic va ésser molt intensa. Sens dubte l'ordenació museogràfica de la col·lecció de pintura del Museu el doctor Junyent la va dur a terme al costat de Josep Gudiol i Ricart. Aquesta ordenació museogràfica es basava en la seqüència cronològica i estilística de l'art català que amb els anys va definir perfectament Josep Gudiol en els seus estudis sobre la pintura gòtica del nostre país. (2) La figura de Ramon de Mur va quedar emmarcada dintre del primer gòtic internacional com un dels seus màxims exponents al costat de Lluís Borrassà.

Alhora de dur a terme la nova ordenació museogràfica de la col·lecció de pintura gòtica en el nou edifici, es va seguir en gran part la seqüència cronològica i estilística de la pintura gòtica catalana establerta per Josep Gudiol i Santiago Alcolea. És per aquest motiu que es va destinar un espai monogràfic per poder comparar el retaule de Santa Clara de Vic de Lluís Borrassà i el retaule de Guimerà, considerats com dues de les obres mestres del Museu Episcopal i de la pintura del gòtic internacional català.

Per la presentació museogràfica al nou edifici del Museu dissenyat pels arquitectes Federico Correa i Alfonso Milà, l'espai destinat a la presentació del retaule de Guimerà es va pensar d'una manera especial donat que es volia poder mostrar-lo d'una manera semblant a com es deuria exposar originàriament a l'església. Amb aquest objectiu es va destinar un espai de doble alçada per tal de poder-lo mostrar amb tota la seva magnificència. Per bé

que l'estudi abans esmentat dut a terme per Gudiol i Ricart i Santiago Alcolea sobre la pintura gòtica catalana es proposava un esquema de composició arquitectònica original compost per la predel·la i cinc pisos, per tal de facilitar la contemplació al visitant, en el nou edifici es va optar per desplaçar els compartiment amb les escenes de l'Aparició de la Mare de Déu a sant Tomàs i el Sant Sopar a un dels costats. Amb aquesta opció museogràfica s'aconseguia l'efecte monumental que hom volia i a la vegada es facilitava la contemplació dels compartiments superiors.

A la mateixa sala del nou edifici al costat del retaule de Guimerà s'exposa el compartiment de la predel·la provinent de Glorieta i la tauleta amb la figura de sant Esteve. A la sala 22 -les Galeries d'estudi del Museu - s'hi exposa al públic altra taula de Ramon de Mur conservada al MEV amb l'escena de la Presentació de Jesús al Temple. Amb aquest conjunt d'obres atribuïdes actualment a Ramon de Mur el Museu Episcopal ofereix una representació molt completa de la pintura gòtica internacional de Catalunya.

Josep M Trullén
Conservador en cap del MEV

